

کلام (۲)

دکتر محمد سعیدی مهر

تهران

۱۳۹۴

سرشناسه: سعیدی مهر، محمد، ۱۳۴۲.

عنوان و نام پدیدآور: کلام (۲) / محمد سعیدی مهر.

مشخصات نشر: تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی؛ قم: مؤسسه فرهنگی طه، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: چهارده، ۳۵۰ ص.

فروست: «سنت»: ۱۸۸۱. فلسفه و کلام: ۶۸.

شابک: ۹-۱۲۸-۲۰۲۰-۹۷۸۶۰۰-۱۲۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: Mohammad Saeedimehr. Kalām (2) Islamic Theology.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۲۷-۳۳۲؛ همچنین به صورت زیر نویس.

یادداشت: نمایه.

موضوع: کلام

موضوع: شیعه — اصول دین

موضوع: شیعه — عقاید

شناسه افزوده: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی طه

رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ک ۷۳ س ۲۱۱/۵ BP

رده بندی دیوبی: ۲۹۷/۴۱۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۲۴۸۲

کلام (۲)

دکتر محمد سعیدی مهر (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی و مؤسسه فرهنگی طه

چاپ اول: بهار ۱۳۹۴

تعداد: ۱۰۰۰

حروفچینی و لیتوگرافی: «سمت»

چاپ: مهر (قم)، صحافی: زرین (قم)

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ ریال. در این نوبت چاپ قیمت مذکور ثابت است و فروشندگان و عوامل توزیع مجاز به تغییر آن نیستند.

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشران، نشر یا پخش یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران، بزرگراه جلال آل احمد، غرب بل یادگار امام (ره)، روبه روی پمپ گاز، کد پستی

نشانی: ۱۴۶۳۶، تلفن ۰۲-۴۴۲۴۶۶۲۵۰، info@samt.ac.ir www.samt.ac.ir

قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه سوم، واحد ۳۱۴، مؤسسه فرهنگی طه، انتشارات کتاب

طه، کد پستی: ۳۷۱۵۶۹۹۷۷۶، تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۴۶۲۴، نمابر: ۰۲۵۳۷۷۴۳۶۲۴.

www.ketabtaha.com

پیام پژوهش

نیاز گسترده دانشگاهها به منابع و متون درسی با نگرش اسلامی در رشته‌های علوم انسانی و محدود بودن امکانات مراکز علمی و پژوهشی که خود را موظف به پاسخ‌گویی به این نیازها می‌دانند، ایجاب می‌کند امکانات موجود با همکاری دانشگاهها و مراکز پژوهشی در مسیر اهداف مشترک به خدمت گرفته شود و افزون بر ارتقای کیفی و کمی منابع درسی از دوباره‌کاری جلوگیری به عمل آید.

به همین منظور، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی و مؤسسه فرهنگی طه نهمین کار مشترک خود را با انتشار کتاب کلام (۲) به جامعه علمی کشور عرضه می‌کنند.

این کتاب به عنوان منبع اصلی برای دروس «کلام ۲» و «کلام اسلامی ۳» به ارزش ۲ و ۳ واحد برای دانشجویان رشته‌های فلسفه و حکمت اسلامی و کلام در مقطع کارشناسی تدوین شده است، همچنین به عنوان یکی از منابع برای درس «کلام ۲» به ارزش ۲ واحد در مقطع کارشناسی رشته فلسفه و کلام اسلامی نیز قابل استفاده می‌باشد. امید است علاوه بر دانشجویان، سایر علاقه‌مندان نیز از آن بهره‌مند شوند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	دیباچه
	بخش اول: پیامبرشناسی
۵	فصل اول: کلیات
۵	درآمد
۶	واژه‌شناسی
۸	تفاوت «نبی» و «رسول»
۹	جایگاه نبوت در علم کلام
۱۰	حُسن (نیکویی) و ضرورت (بایستگی) بعثت پیامبران
۱۱	حُسن بعثت انبیا (فواید و برکات نبوت)
۱۵	فلسفه نبوت در قرآن
۱۸	اهداف پیامبران در نگاه احادیث
۱۹	نبوت در تاریخ
۲۳	چکیده مطالب
۲۴	برای تفکر و تحقیق
۲۵	فصل دوم: بایستگی بعثت پیامبران
۲۵	درآمد
۲۶	قاعده لطف
۲۹	لطف در کتاب و سنت
۳۰	۱. دلیل لطف (دلیل متکلمان)
۳۱	۲. نیاز جامعه به قانون (دلیل حکما)

۳. نیاز به معارف و حیانی

هدایت الهی و اختیار انسان

گستره زمانی ضرورت بعثت

انکار نبوت

دلایل منکران بعثت پیامبران

چکیده مطالب

برای تفکر و تحقیق

فصل سوم: اعجاز

اصطلاح‌شناسی

تعریف معجزه

چند نکته

کرامت و ارهاص

مبانی عقلی پذیرش معجزه

امکان وقوع معجزه

اعجاز و قانون علیت

دلالت معجزه بر صدق مدعای پیامبری

دلالت اعجاز برای غایبان

فاعل معجزه کیست؟

اعجاز در قرآن

واکنش مردم در برابر معجزات

اعجاز در روایات اسلامی

چکیده مطالب

برای تفکر و تحقیق

فصل چهارم: راههای شناخت پیامبران

درآمد

۶۶	گواهی پیامبری دیگر
۶۷	گواهی قراین و شواهد
۷۰	راههای دیگر
۷۲	نشانه‌های مدعیان دروغین پیامبری
۷۳	چکیده مطالب
۷۴	برای تفکر و تحقیق
۷۵	فصل پنجم: وحی
۷۵	درآمد
۷۶	پیامبر، انسانی ممتاز
۷۷	پیامبران و فرشتگان
۷۹	وحی
۷۹	وحی چیست؟
۸۰	امکان وحی
۸۲	وحی در قرآن
۸۶	چکیده مطالب
۸۸	برای تفکر و تحقیق
۸۹	فصل ششم: عصمت یا مصونیت الهی پیامبران
۸۹	درآمد
۹۰	اقسام عصمت
۹۰	۱. عصمت از گناه
۹۲	آراء متکلمان در عصمت پیامبران از گناه
۹۳	حقیقت عصمت از گناه
۹۴	عصمت و اختیار
۹۵	نقش علم و آگاهی در عصمت
۹۶	ارزشمندی مقام عصمت

۹۷	دلایل عصمت پیامبران از گناه
۹۷	دلایل عقلی عصمت از گناه
۹۹	۲. عصمت در دریافت و ابلاغ وحی
۹۹	۳. عصمت از سهو و خطا
۱۰۱	عصمت پیامبران از گناه در قرآن و روایات
۱۰۳	قرآن و عصمت پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی
۱۰۴	قرآن و عصمت پیامبران از خطا
۱۰۵	عصمت انبیا در روایات
۱۰۶	علم لدنی
۱۰۷	منابع علوم پیامبران
۱۰۸	علم غیب
۱۰۹	تنزه از صفات نفرت‌انگیز
۱۱۰	چکیده مطالب
۱۱۲	برای تفکر و تحقیق
۱۱۳	فصل هفتم: محمد(ص)؛ پیامبر اسلام
۱۱۳	درآمد
۱۱۴	راههای اثبات نبوت محمد(ص)
۱۱۴	راه اول: معجزات پیامبر اسلام(ص)
۱۱۵	قرآن کریم، مهم‌ترین معجزه محمد(ص)
۱۱۵	دیگر معجزات پیامبر(ص)
۱۱۶	معجزات پیامبر(ص) در قرآن
۱۱۷	معجزات پیامبر(ص) در تاریخ
۱۱۸	راه دوم: بشارت پیامبران پیشین به نبوت محمد(ص)
۱۲۰	راه سوم: گواهی قراین و شواهد
۱۲۴	چکیده مطالب
۱۲۴	برای تفکر و تحقیق

۱۲۵	فصل هشتم: اعجاز قرآن
۱۲۵	درآمد
۱۲۶	وجوه اعجاز قرآن
۱۲۶	۱. اعجاز ادبی
۱۲۹	مقایسه اعجاز ادبی قرآن با سایر وجوه اعجاز آن
۱۳۰	ارکان اعجاز ادبی قرآن
۱۳۸	نظریه صرفه
۱۴۰	نقد نظریه صرفه
۱۴۱	۲. خبر دادن از غیب (پیشگوییهای درست قرآن)
۱۴۵	۳. سازگاری کامل در روش و مضمون (عدم اختلاف در قرآن)
۱۴۶	۴. اعجاز قرآن به لحاظ آفرنده آن
۱۴۷	۵. قرآن و علم
۱۴۹	تحدی قرآن
۱۵۲	ناتوانی مخالفان از معارضه با قرآن
۱۵۴	چکیده مطالب
۱۵۶	برای تفکر و تحقیق
۱۵۷	فصل نهم: اسلام؛ آیینی جهانی و جاودانه
۱۵۷	درآمد
۱۵۷	۱. جهانی بودن و جاودانگی اسلام از دیدگاه قرآن
۱۵۹	۲. ادله روایی
۱۶۰	۳. خاتمیت پیامبر اسلام (ص)
۱۶۰	خاتمیت محمد (ص) در قرآن
۱۶۱	پاسخ به چند اشکال
۱۶۲	توسل مخالفان خاتمیت به آیات قرآن
۱۶۴	خاتمیت پیامبر اسلام (ص) در روایات
۱۶۵	شواهد تاریخی

۱۶۶	فلسفه خاتمیت
۱۶۹	چکیده مطالب
۱۷۰	برای تفکر و تحقیق

بخش دوم: امامت

۱۷۳	فصل اول: کلیات
۱۷۳	درآمد
۱۷۵	تصویر کلی شیعه و اهل سنت از امامت
۱۷۵	ضرورت طرح مسئله امامت
۱۷۷	واژه‌شناسی «امام»
۱۷۸	تعریف امام و امامت
۱۸۰	امامت: اصلی اعتقادی یا مسئله‌ای فقهی؟
۱۸۱	ضرورت یا وجوب امامت
۱۸۲	اثبات وجوب امامت بر پایه قاعده لطف
۱۸۲	نیاز امت به هدایت دینی امام
۱۸۴	ضرورت وجود اولوالامر
۱۸۵	آثار و برکات امامت
۱۸۵	هدایت و مرجعیت دینی
۱۸۷	رهبری الهی جامعه اسلامی
۱۸۸	شناخت امام
۱۸۸	جایگاه اصل امامت در روایات
۱۹۱	چکیده مطالب
۱۹۳	برای تفکر و تحقیق

۱۹۵	فصل دوم: ویژگیهای امام
۱۹۵	درآمد
۱۹۶	ویژگیهای امام در نظر اهل سنت
۱۹۷	ویژگیهای امام از دیدگاه شیعه

۱۹۸	۱. عصمت امام
۱۹۹	عصمت امام؛ لازمه هدایت دینی
۲۰۰	دلیل تسلسل
۲۰۲	دلیل مبتنی بر ضرورت حفظ شریعت
۲۰۴	ادله نقلی عصمت امام
۲۰۸	۲. علم خدادادی
۲۰۹	منابع علم امام
۲۱۰	۳. برتری معنوی بر دیگران (افضلیت)
۲۱۲	۴. منصوص بودن
۲۱۳	راههای تعیین امام در نظر اهل سنت
۲۱۴	راههای تعیین امام در نظر شیعه
۲۱۷	چکیده مطالب
۲۱۸	برای تفکر و تحقیق
۲۲۰	فصل سوم: علی (ع)؛ امام منصوص
۲۲۱	امامت علی (ع) در قرآن
۲۲۱	آیه ولایت
۲۲۴	پاسخ به چند ایراد
۲۲۵	آیه تبلیغ
۲۲۸	امامت علی (ع) در سنت پیامبر (ص)
۲۲۸	حدیث وزارت
۲۳۰	حدیث منزلت
۲۳۲	حدیث غدیر
۲۳۵	سند حدیث غدیر
۲۳۵	دلالت حدیث غدیر بر امامت علی (ع)
۲۳۹	چکیده مطالب
۲۴۰	برای تفکر و تحقیق

فصل چهارم: علی (ع)؛ تجلی فضایل امامت

۲۴۱

درآمد

۲۴۱

عصمت علی (ع)

۲۴۱

آیه تطهیر

۲۴۲

افضلیت علی (ع)

۲۴۴

علم علی (ع)

۲۴۷

معجزات (کرامات) علی (ع)

۲۴۹

چکیده مطالب

۲۵۱

برای تفکر و تحقیق

۲۵۲

فصل پنجم: امامان دوازده گانه

۲۵۳

درآمد

۲۵۳

امامت امامان دوازده گانه در قرآن

۲۵۵

سنت نبوی و تداوم امامت

۲۵۷

۱. بیان امامت اهل بیت (ع)

۲۵۷

حدیث ثقلین

۲۵۷

۲. بیان تعداد امامان

۲۵۹

۳. بیان اسامی امامان

۲۶۱

نص امام معصوم بر امامت امامان دیگر

۲۶۲

معجزات امامان (ع)

۲۶۳

چکیده مطالب

۲۶۳

برای تفکر و تحقیق

۲۶۵

فصل ششم: امام مهدی (عج)

۲۶۶

درآمد

۲۶۶

نگاهی به تاریخ

۲۶۶

حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه قرآن

۲۶۹

۲۷۲	سنت اسلامی و اندیشه مهدویت
۲۷۳	امام مهدی (عج) در روایات شیعی
۲۷۴	مهدی موعود: فرزند امام عسکری (عج)
۲۷۵	عوامل غیبت
۲۷۸	کارکردهای امامت در زمان غیبت
۲۷۹	نشانه‌های ظهور
۲۸۰	بلندای عمر امام مهدی (عج)
۲۸۲	ویژگیهای دوران ظهور
۲۸۳	فضیلت انتظار
۲۸۴	چکیده مطالب
۲۸۵	برای تفکر و تحقیق
۲۸۶	ضمیمه: پرسشها و پاسخها
۲۸۷	بخش اول: شبهات مربوط به پیامبر اسلام (ص)
۲۸۷	امی بودن پیامبر اکرم (ص)
۲۹۳	عصمت پیامبر (ص)
۲۹۳	الف) عصمت از گناه
۲۹۷	ب) عصمت در دریافت و ابلاغ وحی
۳۰۱	ج) عصمت از سهو و فراموشی
۳۰۳	نزول وحی بر پیامبر اسلام (ص)
۳۰۶	بخش دوم: شبهات مربوط به قرآن کریم
۳۰۷	تحریف قرآن
۳۱۱	تأثیرپذیری قرآن از فرهنگ عربی و محیط نزول
۳۱۲	اقتباس قرآن از کتب و آموزه‌های ادیان سابق
۳۱۴	وجود آیات متعارض در قرآن
۳۱۵	برخی عوامل تعارض ظاهری آیات قرآن
۳۱۵	۱. بیان احوال مختلف یک موضوع

۲. اختلاف موضوع

۳. اختلاف در حقیقت و مجاز

بخش سوم: شبهات مربوط به امامت

کتابنامه

فهرست آیات

فهرست روایات

نمایه اعلام

نمایه موضوعی